U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. S.,** zastoupený Mgr. Janem Urbanem, advokátem, se sídlem Haškova 1714/3, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2015, č. j. OAM-212/ZA-ZA05-ZA05-2015, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 10. 2016, č. j. 32 Az 44/2015 – 73,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Jana Urbana **se určuje** částkou 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, státní občan Ukrajiny, podal dne 10. 3. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany a odůvodnil ji tím, že v České republice žije již dlouho a chce zde zůstat, na Ukrajině je válka a jeho dva kamarádi ve válce zemřeli. Do České republiky poprvé přicestoval v roce 2007 z důvodu nedostatku práce na Ukrajině a pobýval zde na základě povolení k pobytu, které si pravidelně prodlužoval. V době, kdy mu ke splnění požadavků odůvodňujících podání žádosti o udělení trvalého pobytu zbývalo asi šest měsíců, mu byly ukradeny doklady. Původně se chtěl vrátit zpět na Ukrajinu, ale nakonec se rozhodl zůstat v České republice nelegálně, neboť zde měl práci. Krádež pasu s policií neřešil. V případě návratu na Ukrajinu by mu nic nehrozilo, ale chce zůstat zde. Členem politické strany ani jiné organizace nikdy nebyl. Žalobce ve správním řízení dále uvedl, že se léčí s tuberkulózou, ale jeho zdravotní stav je podle lékaře dobrý. Bere ještě nějaké léky, ale doléčit by se mohl i

na Ukrajině. Tvrdí, že zdravotní stav není překážkou jeho návratu do země původu. Vrátit se ale nechce, protože nechce vzít do ruky zbraň a střílet své příbuzné.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné azylově relevantní důvody a nesplnil ani podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny. Skutečnosti opodstatňující udělení humanitárního azylu ani důvody pro udělení doplňkové ochrany žalovaný neshledal.

[3] Žalobu podanou proti napadenému rozhodnutí zamítl Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“ a „krajský soud“). Dospěl k závěru, že se žalovaný případem žalobce podrobně zabýval a azylový příběh posuzoval na základě vyjádření žalobce i na základě informací o zemi původu, které k případu sám obstaral. Napadené rozhodnutí dle názoru krajského soudu netrpělo vadami a bylo vydáno v souladu se zákonem. Podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany se žalobce snažil vyřešit svou situaci související s nelegálním pobytem, což však dle judikatury Nejvyššího správního soudu není azylově relevantní důvod. Ve shodě s žalovaným krajský soud poznamenal, že branná povinnost je legitimní a neochota nastoupit do armády nebo snaha vyhnout se mu není sama o sobě důvodem k udělení mezinárodní ochrany. Žalobce nadto není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byla udělena mezinárodní ochrana podle § 12 nebo § 14 zákona o azylu. Pokud jde o udělení humanitárního azylu, to je na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá soudnímu přezkumu pouze v tom směru, zda z mezí a hledisek stanovených zákonem nevybočilo, zda je v souladu s pravidly zdravého rozumu a zda při zjišťování podkladů pro takové rozhodnutí byla dodržena pravidla spravedlivého procesu. Závěr žalovaného je v tomto ohledu přezkoumatelný a v zákonných mezích. Při rozhodování o doplňkové ochraně pak žalovaný vycházel z informací, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální, vypořádal se s nimi a dospěl k tomu, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma. Zhoršená bezpečnostní situace je na Ukrajině v Doněcko-Luhanské, nikoli v Ivano-Frankovské oblasti, kde žalobce žil před svým odchodem do České republiky. Bezpečnostní situace na Ukrajině nadto byla opakovaně hodnocena Nejvyšším správním soudem a nedoznala doposud podstatných změn.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tedy namítá vady správního řízení a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[5] Uvádí, že se krajský soud řádně nezabýval námitkou porušení povinností žalovaného plynoucích ze zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a ze zákona o azylu. Stěžovatel v řízení o žalobě namítal, že žalovaný nezjistil dostatečně stav věci a nevypořádal se dostatečně se všemi tvrzenými skutečnostmi. Odůvodnění napadeného rozsudku je nepřezkoumatelné také proto, že se krajský soud ve většině omezil pouze na odkaz nebo opakování argumentace žalovaného bez toho, aby objasnil, jakým způsobem rozhodné skutečnosti sám hodnotil.

[6] Žalovanému i krajskému soudu stěžovatel vytýká to, že své závěry opřeli o nedostatečné množství relevantních podkladů o situaci v konfliktech zasažených částech země. Žalovaný a následně ani krajský soud tak neměli možnost objektivně posoudit hrozbu ohrožení života nebo jiné závažné újmy bezprostředně hrozící stěžovateli při návratu na Ukrajinu. Stěžovatel dále podotýká, že opakovaně odkazoval na svá zjištění o šikanózních tendencích obyvatelstva vůči těm, kdo nejsou zcela zjevnými Ukrajinci. Stěžovatel má takové tendence vůči své osobě za pravděpodobné vzhledem k přízvuku, který získal. S takovými „pomstami“ se přitom lze setkat napříč celou Ukrajinou a ochrany se dovolat nelze, neboť jsou místními orgány tolerovány.

[7] Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatel spatřuje v tom, že pochybení krajského soudu mohou mít dopad do jeho hmotněprávního postavení.

III. Obsah vyjádření žalovaného

[8] Žalovaný ve svém vyjádření zpochybňuje důvodnost kasační stížnosti, neboť má za to, že je napadené rozhodnutí i napadený rozsudek v souladu se zákonem. Žalovaný vycházel z netendenčních, objektivních, relevantních a aktuálních informačních zdrojů, posoudil všechny stěžovatelem předestřené skutečnosti a dospěl k závěru, který řádně odůvodnil. Krajský soud žalovanému přisvědčil. Převzal-li krajský soud odůvodnění napadeného rozhodnutí do svého rozsudku, byl jeho postup v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36. Žalovaný dále podotýká, že stížní námitky jsou toliko obecného charakteru, přičemž podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, je taková argumentace nedůvodná. Námitku šikanózních tendencí obyvatelstva Ukrajiny stěžovatel nevznesl v řízení před krajským soudem, a proto by měla být odmítnuta podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud žalobu odmítl pro nepřijatelnost nebo ji případně zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnost odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[11] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje

vlastní zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, z něhož mimo jiné plyne, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná též pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[12] Stěžovatel v prvé řadě namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, přičemž má za to, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s konkrétními žalobními tvrzeními. K tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že eventuální nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu může za určitých okolností naplnit důvody přijatelnosti kasační stížnosti. Kasační stížnost totiž bude posouzena jako přijatelná tehdy, pokud by bylo v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2010, č. j. 1 Azs 20/2010 - 238). Nejvyšší správní soud však v této rovině posuzování neshledal, že by byl napadený rozsudek zatížen nepřezkoumatelností takové závažnosti. Vytýká-li stěžovatel krajskému soudu, že v podstatné míře pouze odkázal na závěry žalovaného a ztotožnil se s nimi, pak v tomto postupu nelze bez dalšího spatřovat pochybení krajského soudu, neboť z ustálené judikatury zdejšího soudu plyne, že *„je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se souhlasnou poznámkou“* (k tomu viz např. rozsudky ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, publ. pod č. 1350/2007 Sb. NSS, ze dne 15. 7. 2011, č. j. 5 Afs 80/2010 - 74, nebo ze dne 24. 1. 2014, č. j. 5 As 68/2013 – 29).

[13] Ke stěžovatelově výtce, že žalovaný i krajský soud opřeli svá rozhodnutí o nedostatečné množství relevantních podkladů, je třeba v prvé řadě podotknout, že stěžovatel svou argumentaci nepodložil a netvrdil, jaké podklady či informace nebyly zohledněny. Nejvyšší správní soud tak k této nekonkretizované námitce obecně podotýká, že nepojal pochybnosti o tom, že žalovaný či krajský soud opomenuli při svém rozhodování zohlednit podstatné informace o zemi stěžovatelova původu. Ve správním spise je založeno několik zpráv Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, které mapovaly období srpna až září 2014 a dále pak prosince 2014 až května 2015. Situaci na Ukrajině dále dokresluje zpráva ze dne 9. 10. 2015, založená ve spise krajského soudu, z níž plyne, že podmínky výkonu základní vojenské služby na Ukrajině jsou standardní, poskytováno je ubytování, strava a uniforma. Vojáci základní vojenské služby nejsou na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny povoláváni do zóny antiteroristické operace, ledaže by s tím dobrovolně souhlasili. Tuto skutečnost podporuje také zpráva ze dne 26. 9. 2016 o výnosu prezidenta Ukrajiny č. 411/2016, založená ve spise krajského soudu, z níž se podává, že v září a říjnu 2016 byli do zálohy propuštěni vojáci vojenské služby podléhající odvodu během tzv. třetí fáze částečné mobilizace s výjimkou těch, kteří vyjádřili přání pokračovat ve vojenské službě.

[14] Závěry žalovaného a krajského soudu jsou k otázce odmítání vojenské služby jakožto azylově relevantního důvodu v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle které *„[s]amotné odmítání tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Může je zakládat, pokud je odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským předsvědčením“* (rozsudky ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44). Odmítání z důvodu politického nebo náboženského přesvědčení přitom stěžovatel netvrdil, a tak nebyl dán důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu.

[15] Pokud jde o obavu stěžovatele, že by v souvislosti s odvodem do oblasti bojů ve východní části Ukrajiny mohl být vystaven riziku vážné újmy v důsledku zoufalého nedostatku základních zásob, zejména jídla a léků, kterou vyjádřil ve své žalobě, ta je ve světle výše specifikovaných listin založených ve spise krajského soudu (tj. zprávy ze dne 9. 10. 2015 a 26. 9. 2016) a čtených během jednání před krajským soudem, neopodstatněná. Krajský soud svůj názor, že stěžovateli nehrozí vážná újma ve smyslu § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu (*nelidské či ponižující zacházení*) odůvodňující udělení doplňkové ochrany, sice odůvodnil pouze obecně bez toho, aby na žalobní výtku tohoto obsahu výslovně reagoval a vyvrátil ji skutečnostmi plynoucími z předmětných listin, toto procesní pochybení (částečná nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku) však dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele mít nemohlo, a tudíž nezaložilo přijatelnost kasační stížnosti.

[16] Při posuzování potenciální hrozby vážné újmy ve smyslu § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu (*vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu*) se krajský soud, potažmo žalovaný, neodklonili od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, podle které *„[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako ‚totální konflikt', neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v*

dotčených oblastech výrazně kolísá“ (usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, či ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31). Bylo tedy na stěžovateli, pocházejícím z místa méně intenzivního ozbrojeného konfliktu, aby prokázal dostatečnou míru individualizace, tj. že jsou u něj dány faktory, ať už osobní, rodinné či jiné, které zvyšují riziko, že terčem svévolného násilí spojeného s ozbrojeným konfliktem bude právě on (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, č. j. 5 Azs 9/2011 – 85). Stěžovatel však ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem žádnou dostatečně individualizovanou argumentaci nenabídl. Až v řízení o kasační stížnosti uváděl, že by byl v případě návratu na Ukrajinu pravděpodobně vystaven riziku, a to z důvodu šikanózních tendencí místního obyvatelstva vůči občanům, kteří navenek nepůsobí jako „zjevní Ukrajinci“. Takovou námitku je však třeba odmítnout jako nepřípustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť nemá svůj předobraz v žalobě. Nadto stěžovatelovo tvrzení neoplývá dostatečnou mírou konkretizace, protože je stěžovatel nikterak nedoložil. Stěžovatelově argumentaci nepřidává na věrohodnosti ani její zjevně účelový charakter pramenící ze skutečnosti, že o udělení mezinárodní ochrany požádal až v návaznosti na to, že nedisponoval platným povolením k pobytu.

V. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[19] Krajský soud ustanovil usnesením ze dne 2. 12. 2015, č. j. 32 Az 44/2015 – 27, zástupcem stěžovatele Mgr. Jana Urbana, advokáta, a v takovém případě platí jeho odměnu včetně hotových výdajů stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s). Podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, náleží ustanovenému zástupci stěžovatele v řízení o kasační stížnosti odměna za jeden úkon právní služby. Tím bylo písemné podání ve věci samé – kasační stížnost [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], za něž přísluší částka 3100 Kč (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady o částku odpovídající dani, kterou je povinen odvést, tj. 21 % z částky 3400 Kč, tedy o 714 Kč. Výše celkové odměny ustanoveného zástupce proto činí 4114 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 30. listopadu 2016

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu